

УПУТСТВО ЗА ПОПУЊАВАЊЕ ИЗВЕШТАЈА ГРАЂ-10

Месечни извештај о грађевинским дозволама ГРАЂ-10 попуњавају министарство надлежно за послове грађевинарства, надлежни органи аутономне покрајине, града, и општине, који према Закону о планирању и изградњи („Службени гласник Републике Србије“, бр. 72/2009, чл. 133) издају грађевинску дозволу за изградњу, пријаве почетка радова, решења којим се одобрава извођење радова и употребне дозволе (у даљем тексту „извештајне јединице“).

Обухватају се дозволе за све врсте грађевина описаних у Класификацији врста грађевина, тј. зграде и остале грађевине.

Ако у извештајном периоду за подручје неког града или општине није издата ниједна дозвола (тј. пријава почетка радова), молимо да нас о томе укратко писмено обавестите.

Идентификациони подаци

Уписују се тачно пословно име извештајне јединице која је попунила извештај, општина и адресни подаци.

Поље предвиђено за „подручно одељење“ попуњава статистика.

У поље предвиђено за **редни број упитника** извештајна јединица уписује, на сваком упитнику, редни број од 1 до *n* за календарски месец. У једном месецу не смеју да се појаве два упитника са истим редним бројем у оквиру исте извештајне јединице.

Начин попуњавања података

За сваку грађевину за коју је поднета (дата) пријава почетка радова или решење којим се одобрава извођење радова у извештајном месецу попуњава се по један посебан упитник ГРАЂ-10. Поред података који се налазе у пријави почетка радова и решењу којим се одобрава извођење радова потребно је дати и податке из грађевинске дозволе за изградњу.

На питања уз која су штампане црте, одговори се уписују на црте.

На остала питања на обрасцу одговара се уписивањем шифара у предвиђена поља или заокруживањем броја (шифре) крај једног од понуђених одговора.

Сви подаци уписују се у предвиђена поља као цели бројеви (без децимала).

Пријава почетка радова или решење (пит. 1) – Уписују се број и датум (дан и месец) пријаве почетка радова или решења којим се одобрава извођење радова. Ако пријава нема број треба уписати број и датум издавања грађевинске дозволе.

Грађевинска дозвола за изградњу (пит. 2) – Уписују се број и датум (дан, месец и година) грађевинске дозволе за изградњу.

Инвеститор радова (пит. 3) – На предвиђену црту треба да се упише ко је инвеститор.

Уколико је инвеститор *физичко лице* (грађани појединци, приватници), тада се на предвиђену црту уписују име и презиме особе и заокружује се шифра 1.

Уколико је инвеститор *правно лице* (предузеће, државна тела, локална самоуправа, установе итд), тада се на предвиђене црте уписују пословно име правног лица (фирме) и седиште, и заокружује се шифра 2.

Локација грађевине (пит. 4) – За грађевине које према Класификацији врста грађевина припадају подручју 1, „Зграде“, треба да се упише назив насеља. За „Остале грађевине“, тј. грађевине које нису зграде, ако може тачно да се одреди место, треба да се упише назив. У противном, не уписује се ништа.

Потпун назив и шифра грађевине, према Класификацији врста грађевина (пит. 5) – На црте испод питања уписује се кратак опис грађевине, из ког треба да се види његова намена према Класификацији врста грађевина. У предвиђена поља уписује се петомесна шифра грађевине (подкласа) из Класификације врста грађевина (стр. 16–18 или детаљнији опис стр. 19–34).

За дозволе издате за доградњу шифра се одређује према намени дограђеног дела, а код промене намене, објекат се разврстава у ону подкласу која одговара њеној новој намени.

Врста радова (пит. 6) – Одговара се заокруживањем броја (шифре) крај једног од наведених одговора.

Новоградња (шифра 1) подразумева изградњу нове грађевине на месту где пре није било ниједне грађевине или је она постојала али је уклоњена.

Новоградњом се сматра и поновна изградња (од темеља) зграда које су потпуно срушене због елементарних непогода, ратних разарања и слично, или зграда које су биле толико оштећене да су морале потпуно да се сруше. Новом изградњом пута или железничке пруге сматра се комплетно изграђен

доњи или горњи строј с потпуним просецањем нове трасе, или с делимичним коришћењем старе трасе, при чему се потпуно мења доњи строј.

Доградња (шифра 2) подразумева доградњу нових делова грађевине (у хоризонталном или вертикалном смеру) на постојећу грађевину. То су грађевински радови којима се добијају нове употребне целине уз постојеће грађевине или над постојећим грађевинама, као нпр. потпуно нови стан или пословни простор, или нпр. продужење постојећих саобраћајница, водоводних, канализационих и других цевовода или комуникационих водова и сл. (Закон о планирању и изградњи, члан 2. под 33).

Овде се не обухвата проширење постојећих грађевина, нпр. доградња појединих соба, или пословних простора, проширење саобраћајница или друга проширења којима се обично повећава капацитет постојећих грађевина (то је реконструкција).

Реконструкција (шифра 3) подразумева грађевинске и друге радове на грађевини (објекту) којима се: утиче на стабилност и сигурност грађевине; мењају конструктивни елементи; мења технолошки процес; мења спољни изглед грађевине; повећава број функционалних јединица; утиче на безбедност суседних објеката, саобраћаја и животне средине; мења режим вода; утиче на заштиту природног и непокретног културног добра, евидентиране непокретности, добра које ужива претходну заштиту, његове заштићене околине, осим конзерваторско-рестаураторских радова (Закон о планирању и изградњи, члан 2. под 32).

Адаптација (шифра 4) подразумева грађевинске и друге радове на постојећој грађевини који служе за реорганизацију простора у грађевини, замену уређаја, постројења, опреме и инсталација истог капацитета, којима се не утиче на стабилност и сигурност грађевине, не мењају конструктивни елементи, не мења спољни изглед грађевине и не утиче на безбедност суседних објеката, саобраћаја и животне средине (Закон о планирању и изградњи, члан 2. под 34).

За потребе овог истраживања, адаптација нестамбеног простора у нове станове исказује се посебно, под шифром 5, и увођење инсталација у већ постојеће грађевине, под шифром 8.

Адаптација нестамбеног простора у нове станове (шифра 5) подразумева промену намене нестамбеног простора у стамбени. То су грађевински радови којима се постојећем простору у згради (нпр. тавански или подрумски простор који до тада није био уређен за становање, гараже, простор у којем се обављала нека производна или услужна делатност) мења намена односно он постаје један стан или више станова.

Санација (шифра 6) подразумева грађевинске и друге радове на постојећој грађевини којима се поправљају уређаји, постројења, опрема, односно мењају конструктивни елементи грађевине, којима се не мења спољни изглед, не утиче на безбедност суседних објеката, саобраћаја и животне средине и не утиче на заштиту природног и непокретног културног добра, евидентиране непокретности, добра које ужива претходну заштиту, његове заштићене околине, осим конзерваторско-рестаураторских радова (Закон о планирању и изградњи, чл. 2. под 35).

Увођење инсталација у већ постојеће грађевине (шифра 7) подразумева радове на увођењу одређених инсталација (централног грејања, водовода и др.) у постојеће грађевине у којима такве инсталације нису уопште постојале.

Текуће одржавање (шифра 8) подразумева грађевинске радове који се повремено обављају ради одржавања грађевине у употребном стању.

Вредност радова, хиљ. РСД (пит. 7) – Уписује се податак о планираној вредности радова на грађевини. Вредност радова уписује се у хиљадама РСД, што значи да ако је планирано 2 000 000,00 динара, у поље треба уписати 2000.

Извођач радова (пит. 8) – На предвиђене црте треба да се упишу пословно име и седиште извођача радова с којим је склопљен уговор о грађењу.

Рок завршетка изградње (пит. 9) – Треба уписати дан, месец и годину планираног завршетка радова.

Да ли је због изградње новог објекта срушена зграда са становима (пит. 10) – Одговор „да“ (шифра 1) заокружује се ако је ради изградње новог објекта срушена зграда у којој је био бар један стан. Одговор „не“ (шифра 2) заокружује се ако нема рушења објеката или ако у објекту који се руши није било станова.

Грађевинска величина зграде (пит. 11) – Одговара се уписивањем података о величини зграде у предвиђене кућице. Кад је реч о новим зградама и обнављању урушених зграда, подаци о величини дају се за целу зграду, а кад је реч о доградњи и промени намене, дају се подаци о величини оног дела грађевине који се дограђује или мења намену.

Систем грађења (пит. 12) – Одговара се заокруживањем броја крај једног од понуђених одговора.

Традиционални систем грађења (шифра 1) карактерише примена традиционалних (класичних) грађевинских материјала, као што су: опека, камен, бетон и слично, на традиционални (занатски) начин, а са употребом само основних префабриката („монта“ и други носачи, надвратници и надпрозорници и сл.).

Под *полумонтажним системом* (шифра 2) подразумева се грађење под којим се мање од 50% грађевине изводи од грађевинских монтажних елемената који се најчешће уграђују сувим поступком, уз минимум мокрих процеса.

Под *монтажним системом* (шифра 3) подразумева се грађење у којем се 50% и више грађевине изводи од претходно произведених грађевинских монтажних елемената који се на градилишту појављују и најчешће уграђују сувим поступком.

Величина зграде, према броју спратова (пит. 13) – У предвиђена поља уписује се број етажа испод и изнад земље. У прво поље, *испод земље*, уписује се број спратова испод нивоа средње коте околног терена. У друго поље, *изнад земље*, уписује се највиша етажа изнад средње коте околног терена. Тако, нпр., ако зграда има само приземље, уписује се 00; ако има приземље и први спрат, уписује се 01; за приземље, први и други спрат уписује се 02, итд.

Инсталације у згради (пит. 14) – Зграда има инсталације водовода, канализације, централног грејања и гаса ако су инсталације предвиђене у читавој згради или делу зграде. За зграде које се дограђују или им се мења намена одговара се само за дограђени, односно адаптирани део.

За *водовод*, одговор „има“ даје се када су у згради предвиђене водоводне инсталације, без обзира на то да ли ће оне бити прикључене на јавни водовод, на хидрофор или слично. Одговор „нема“ даје се када у згради нису предвиђене водоводне инсталације. За *канализацију*, одговор „има“ даје се када су у згради предвиђене канализационе инсталације, без обзира на то да ли ће бити прикључене на јавну канализациону мрежу или на неки други уређај или ће начин одвођења бити другачији (септичка јама и слично). Одговор „нема“ даје се када у стану нису предвиђене канализационе инсталације.

За *централно грејање*, одговор „има“ заокружује се када је у згради предвиђено централно грејање из јавне (месне) топлане, заједничке котларнице у згради или етажно централно грејање појединих станова или пословних просторија. За *гас*, одговор „има“ даје се уколико су у згради предвиђене инсталације гасовода.

За *лифт*, одговор „има“ даје се уколико је бар у једном улазу зграде предвиђен један лифт (или више лифтова). Одговор „нема“ даје се ако у згради није предвиђен лифт.

Да ли има станова у згради (пит. 15) – Одговор „да“ (шифра 1) заокружује се ако се у згради, без обзира на њену претежну намену, намерава саградити (доградити или добити променом намене) бар један стан. Одговор „не“ (шифра 2) заокружује се ако у згради није предвиђен ниједан (нови) стан.

Корисна површина пословног простора, m² (пит. 16) – Уписује се податак о корисној површини пословних просторија у згради, без обзира на то да ли се оне налазе у искључиво пословној или претежно пословној згради или у претежно стамбеној згради. Под пословним (нестамбеним) просторијама подразумевају се просторије у којима се обавља производња добара или се пружају различите услуге (угоститељство, трговина, личне услуге), канцеларијске просторије било које намене, укључујући управу и банке, лекарске ординације, просторије у којима се обавља научна, просветна или културна делатност итд. Искључују се површине подрума и поткровља који нису уређени као пословни простор, затим површине гаража које не служе за обављање делатности, котларница, остава и степеништа. Уколико је зграда намењена искључиво за становање, односно ако је реч о згради искључиво са становима за одмор, код овог питања не може да постоји податак. *Корисна површина пословних просторија* је површина пода мерена унутар зидова тих просторија.

Станови (пит. 17) – У одговарајућа поља уписују се број и површина станова предвиђених у згради – укупно и према врсти стана.

Број станова који имају кухињу (пит. 18) – У одговарајућа поља уписује се број станова с кухињом површине 4 m² и више и број станова с кухињом чија је површина мања од 4 m².

Детаљније информације могу се наћи у методолошким објашњењима за Месечна истраживања о грађевинским дозволама, едиција Методологије и стандарди, свеска број 22/2007, као и на веб сајту Завода: www.stat.gov.rs.